

Motiveringar för nätverket av serviceställen under den kommande avtalsperioden

På vilka grunder har nätverket av serviceställen fastställts?

Med förändringarna eftersträvas en balans: servicenätverket koncentreras, men de tjänster som kunderna behöver förblir tillgängliga och kan erbjudas mer effektivt.

Nätverket med 43 serviceställen är geografiskt så heltäckande som möjligt och baserar sig på Traficoms utredning om serviceställen där den kumulativa tillgängligheten för befolkningen har bedömts, det vill säga hur stor andel av befolkningen som nås när restiden ökar. I utredningen jämfördes de 94 serviceställen som fanns i början av det nuvarande avtalet med ett nätverk på 48 serviceställen, och man konstaterade att tillgängligheten fortfarande är huvudsakligen god eller åtminstone skälig för en stor del av befolkningen. Serviceställena finns fortfarande inom en halvtimmes bilresa för 87 procent av befolkningen och inom en timmes bilresa för 98 procent av befolkningen.

I jämförelsen konstaterades att restiden på över en timme gäller cirka 118 000 fler personer än tidigare.

De trafikmiljöer som finns på de 43 orter som krävs uppfyller bättre kraven i körkortsdirektivet, vilket säkerställer mer enhetliga och tillräckligt krävande trafikmiljöer för genomförandet av körprov i fortsättningen. Endast i de nordligaste delarna av Finland, i Kuusamo och Nurmee, uppfylls kraven på trafikmiljön inte fullt ut på grund av säkerställande av geografisk täckning. Samtidigt har vissa orter tagits bort från nätverket där trafikmiljön i sig vore tillräckligt krävande, men där läget är mycket nära en annan, större ort.

När det gäller körproven på respektive ort har man bedömt om trafikmiljön är tillräcklig och uppfyller direktivets krav. I körkortsdirektivet har det fastställts minimikrav för körprov, vilka i nuläget inte uppfylls på alla körprovsorter. Ur trafiksäkerhetssynpunkt är det viktigt att förarexamina ordnas på platser där trafikmiljön är tillräckligt krävande. Genom att koncentrera tjänsterna till större orter säkerställs ett tillräckligt tjänsteutbud och en jämn kvalitet på körproven.

Körkortsinnehavaren ska kunna köra säkert i olika trafikmiljöer. Det är förståeligt att det är mer krävande att genomföra ett körprov i en obekant miljö, men det är lika viktigt att körkortet har erhållits på lika villkor i en tillräckligt krävande trafikmiljö. Endast på detta sätt kan man säkerställa att trafiken består av säkra och kompetenta förare.

Vid planeringen av servicenätverket har kundvolymerna vid de nuvarande serviceställena utnyttjats. En minskning av nätverket förlänger vissa kunders resor för ärendehantering, men samtidigt förbättrar koncentrationen av tjänster till större verksamhetsställen tillgängligheten till tjänsterna. Att driva mycket små serviceställen har inte ansetts vara ekonomiskt eller kostnadseffektivt.

Körkorts-, examens- och tillståndstjänster är inte dagliga tjänster och inte heller tjänster som används särskilt regelbundet. Vanligen finns det inget behov av att återvända till dessa tjänster förrän 5–15 år efter att körkortet har erhållits. Avläggandet av förarexamen kräver, beroende på körkortskategori, mellan ett och tre besök, förutsatt att proven godkänns vid första försöket.

Körkortsutbildning och körundervisning kan ges även på andra orter än på examensorten. Inte heller manöverbanan behöver, inte ens enligt det nuvarande avtalet, vara belägen på samma ort som det egentliga servicestället.

Sparmål

Liksom andra tjänster i dag omfattas även examens- och tillståndstjänster av sparbehov som hänför sig till statsförvaltningens produktivitetsprogram. Genom att minska nätverket av serviceställen eftersträvas de besparingar som anges i produktivitetsprogrammet. Programmets mål är att stödja hållbarheten inom den offentliga ekonomin och säkerställa att tjänsterna även i framtiden är smidiga och kostnadseffektiva.

Möjligheter till elektronisk ärendehantering

Digitaliseringen av tillståndstjänsterna fortsätter, vilket minskar behovet av personliga besök. Många tjänster som gäller körning och mobilitet, såsom olika körkorts- och tillståndsärenden, kan skötas elektroniskt via Traficom's tjänst Mina ärenden. För närvarande lämnas i genomsnitt cirka hälften av ansökningarna om körkort, körkortstillstånd, undervisningstillstånd och åldersdispens via den elektroniska tjänsten. Många tjänster, såsom förnyelse av körkort, kan redan nu skötas digitalt. Detta underlättar ärendehanteringens bland annat för äldre kunder, för vilka långa avstånd annars kunde vara besvärliga. Dessutom är det möjligt att sköta tillståndsärenden genom ombud, om man av någon anledning inte själv kan besöka servicestället. På så sätt koncentreras den fysiska ärendehanteringens till situationer där personlig service är nödvändig.

Traficom strävar efter att öka graden av elektronisk ärendehantering i tillståndsärenden och bedriver utvecklingsarbete av informationssystem som stöder detta, i enlighet med regeringsprogrammets mål att prioritera digitala myndighetstjänster.

Utredningen om serviceställen som bakgrundsmaterial

Traficom publicerade 2.9.2025 en utredning om serviceställen där nätverket av serviceställen granskas ur följande perspektiv: upphandlingskostnader för tjänsterna, tillgänglighet och kraven på orter för körprov enligt körkortsdirektivet. I utredningen beskriver man nuläget och bedömer konsekvenserna av fyra olika alternativ för ett glesare nätverk av serviceställen.

Av den utredning som Traficom publicerade i september framgår att även om antalet serviceställen minskade till 48, skulle det uppstå cirka 12 000 tillstånds- och examenstillfällen per år där restiden med personbil skulle förlängas från under en timme till över en timme. Det totala antalet besök uppgick år 2024 till över 700 000.

<https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/Palvelupisteselvitys.pdf>